

JOUSTAVA TYÖELÄMÄ, TURVALLINEN TULEVAISUUS

A. Alusta- ja jakamista-louden pelisäännöt EU-lainsäädännön kautta

B. Yrittäminen sosiaaliturvatunnuksen avulla, ilman Y-tunnusta, kun alv-velvollisuus ei täyty

C. Työnantajien ja työntekijöiden yritys-alusta suomi.fi-sovellukseen

D. Työ- ja yrittäjätulon yhdistävä yhdistelmävakuutus

E. Palkkakartoitukset käyttöön

F. Koulutusasteen nostaminen

G. Puretaan paikallisen sopimisen kieltoja

H. YT-laki on päivitettävä

I. Henkilöstöedustus yritysten hallintoon

J. Saatavuusharkinnasta luovutaan asteittain

K. Siirrytään kohti negatiivista tuloverotusta

L. Perus- ja sosiaaliturvan uudistaminen puolueiden yhteiseksi tavoitteeksi

M. Erityisryhmien työllistymistä helpotettava

N. Tuettu työllistyminen työpaikoilla

O. Kolmannen sektorin kasvava rooli

P. Henkilökohtainen budjetointi työllisyyspalveluihin

Q. Henkilökohtainen koulutustili yhdistelmärahituksella

R. Verovähennysoikeus kouluttautumisesta

S. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja koulutuksen suorittaminen osissa

T. Työpaikkakohtaiset etätyömahdollisuudet

Keskusta tiivistää ja priorisoi politiikkalinjauksistaan eduskuntavaaliohjelmansa tavoitteet. Ne sovitetaan talouden raameihin.

U. Työ- ja loma-aikapankkien käyttöönotto

V. Opintotuen vuositulo-ajan rinnalle vaihtoehtoinen kuukausitulo-ajan

W. Parlamentaarinen ryhmä työllistymisen parantamiseen koko Suomessa

X. Terveellisten elämäntapojen edistäminen bonusmuodossa

Y. Johtamiskulttuurin asennemuutos

Z. Ikäjohtaminen

Å. Työn arviointi

Ä. Kehitysmahdollisuuksien tukeminen

Ö. Työpaikkojen oltava terveitä

Teknologian kehitys haastaa yhä enemmän työnteon perinteiset tavat. Tämä kehitys kiihtyy. Se muuttaa työtä ja elinkeinojamme. Tulevaisuuden työelämässä tärkein työntekijän taito on muuntautumiskyky. Työ monimuotoistuu ja tarve joustavimmille työnteon muodoille kasvaa. Työntekijä ei myy enää aikaansa, vaan osaamistaan ja aikaansaamistaan.

Uusi työ synnyttää uusia palveluita, uusia työpaikkoja ja uutta elinvoimaa. Uuden työn suurin haaste on muutoksen hitaus, ei työn tekeminen tai kysyntä. Voimme vastata tulevaisuuden osaamistarpeisiin vain ennakkointia parantamalla. Digiosaajista on tulevaisuudessa yhä suurempi tarve.

Digitalisaatio vaatii ajattelutavan muutosta ja toimintatapojen uudistumista. Avoin digitaalinen maailma mahdollistaa uutta työtä, toimialojen murtuessa työ pirstaloituu ja jäsentyy uudella tavalla. Uusi työ koostuu monesti useista eri palasista, joista voidaan eri tavoin muodostaa toimeentulon kokonaisuuksia. Siksi tarvitaan myös uusia keinoja, joiden avulla ihmiset ja työmarkkinat pystyvät sopeutumaan teknologiseen aikakauteen.

Työ muuttuu ja useat rutiininomaiset sekä fyysisesti raskaat työtehtävät katoavat. Tekoälyn avulla hoituu yhä useampi työtehtävä. Työpaikkoja katoaa aloilta, joissa robotit pystyvät hoitamaan ihmisen tekemän työn, mutta uusia työpaikkoja syntyy. Ihmistä on vaikea korvata tehtävissä, joihin sisältyy ihmisten välistä viestintää sekä tilannetajua. Samalla osaamistarpeet kasvavat ja uudelleen koulutus tulee entistä tärkeämmäksi. Uhka on, että keskityö katoaa, ja palkkatyö jakautuu tulevaisuudessa koulutetun väestön hyvääpalkkaiseen töihin ja

matalapalkkaiseen töihin. Siksi sosiaaliturvan täytyy olla kaikenlainen työntekeä mahdollistava vahva perusturva. Lisäksi osuuskuntamuotoinen yrittäminen, yhdessä yrittäminen, luo yhteisöllisyyttä ja edistää jäsenten sosiaalista sekä taloudellista hyvinvointia.

Alusta- ja jakamistaloudella on perinteistä työtä romuttava vaikutus, mutta samalla ne luovat uutta työtä ja uudenlaisia mahdollisuuksia työmarkkinoille. Lainsäädäntö ei saa olla jarruna hidastaa uusien yritysten ja ideoiden toteuttamiseen, mutta pelisääntöjen on oltava kaikille yhteiset ja yhteiskuntaa kokonaisuutena kehittävät. Byrokratian purkamista on jatkettava, ja löydettävät keinot paremmin toteutetaan ennakoivaa, mahdollistavaa lainsäädäntöä. Yhteiset pelisäännöt alusta- ja jakamistalouden sääntelyssä EU:n lainsäädännön kautta edesauttavat tavoitteeseen.

Alusta- ja jakamistalouden pelisäännöt EU-lainsäädännön kautta

ENEMMÄN YRITTÄJYYTTÄ

Haluamme murtaa perinteisen ajattelun, jonka mukaan palkkatyön ja yrittäjyyden yhdistäminen on vaikeaa. Emme voi enää ajatella, että työntekeä tapahtuu vain jommassakummassa kategoriassa.

Yrittäjyyden houkuttimena on mahdollisuus tehdä työtä vapaammin, itsenäisesti, omien kiinnostusten ja vahvuuksien mukaan sekä innovatiivisesti uutta kehittäen.

Koulujen ja oppilaitosten yrittäjäkoulutusta on tuettava, ja luotava nuorille mahdollisuuksia kokeilla sekä tutustua yrittäjyyteen opiskelun ohessa. Haluamme saada mukaan myös peruskoulut kattavammin. Jo koulussa voidaan perehdyttää sisäisen yrittäjyyden periaatteisiin ja ajattelutapaan. Haluamme nostattaa hyvää asennetta yrittäjyyteen ja mahdollistaa muun muassa nuorten kevytyrittämisen nykyistä laajemmin.

Sisäinen yrittäjyys on yrittäjähenkisyyttä. Se on asennetta ja tapaa toimia työssään kuin hänen työpaikkansa olisi oma yritys, vastuu omasta tekemisestä. Uskomme sisäisen yrittäjyyden lisäämisen johtavan työhyvinvoinnin, työtötehon ja tulosten kasvamiseen sekä uusien ratkaisujen lisääntymiseen. Parhaimmillaan yrittäjämäinen asennoituminen työhön lisää työntekijöiden viihtyvyyttä, motivaatiota ja sitoutuneisuutta sekä toisaalta vaikuttaa myönteisesti työpaikan tuloksen tekoon ja tuottavuuteen. Se vaatii työpaikoilla molemmin puolta joustoa työajoissa, työntekopaikoissa ja työmenetelmissä. Työpaikkoja on kannustettava asennemuutoksessa.

Haluamme mallin, jossa yksittäinen ihminen voi toimia yrittäjänä sosiaaliturvatunnuksensa avulla, ilman y-tunnusta, silloin kun yritystoiminta on niin pientä, ettei toiminta täytä arvonlisäverovelvollisuuteen asetettua alarajaa.

Yksityisten palveluntarjoajien palkanmaksuohjelmien rinnalla on tarjottava kattavampaa myös julkista yritysalustaa osana suomi.fi -kokonaisuutta. Yritysalusta huolehtii automaattisesti työnantajavelvoitteiden suorittamisesta ja ohjaa yrittäjän kerryttämään eläke- ja sosiaali-

turvaa kuten palkansaaja. Palvelu mahdollistaa niin työtehtävän kuin työsuoritteiden tarjoamisen avoimesti. Verkossa toimiva yritysalusta sekä yhden luukun periaatteella toimivat laadukkaat sähköiset palvelut ovat paras tuki aloittelevalle yrittäjälle.

Työ- ja yrittäjätulon yhdistävä yhdistelmävakuutus mahdollistaa yrittäjän sosiaaliturvan sairastumisen tai työttömyyden kohdatessa tai, kun lomalle on tarve. Sen käyttämisen on oltava helppoa ja taloudellisesti kestävä. Myös yrittäjän on oltava turvattu pahanpäivän ja tulevaisuuden varalta, siksi yrittäjyydestä on kerryttävä riittävästi eläkettä ja sosiaaliturvaa. Yhdistelmävakuutusmaksujen on joustettava yrittäjän tulojen vaihtelun mukaan, jotta pääsemme eroon yrittäjien alivakuuttamisesta.

B.

Yrittäminen sosiaaliturvatunnuksen avulla ilma y-tunnusta, kun alv-velvollisuus ei täyty

C.

Työnantajien ja työntekijöiden yritysalusta suomi.fi-sovellukseen

D.

Työ- ja yrittäjätulon yhdistävä yhdistelmävakuutus

TYÖSTÄ KUNNOLLINEN PALKKA

Suomi on sopimussyhteiskunta ja meillä on jatkossakin mahdollisuus neuvotella asioista. Suomen työmarkkinat ovat vientivetoiset ja tasa-arvoiset. Työelämän pitää olla tasa-arvoista. Siihen tarvitaan luottamusta ja avoimuutta, jossa palkkakartoitukset ja -avoimuus ovat keskeisiä.

Työstä on saatava kunnollinen korvaus. Työehtosopimusjärjestelmä voi perustua yleis-sitovuuteen, mutta paikallisesti on voitava sopia mahdollisimman paljon. Ratkaisu ei ole matalapalkkatyö, vaan enemmän paremmin tuottavaa työtä lyhytaikaisestikin. Kasvava tarve saada enemmän ammattiosaajia vaatii ammatikoulutuksen arvostusta ja koulutusasteen nostoa. Työaikalain ja vuosilomalain kokonaisuudistusta on vietävä eteenpäin vastaamaan tulevaisuuden työelämän tarpeisiin.

E.

Palkkakartoitukset käyttöön

F.

Koulutusasteen nostaminen

YHDESSÄ VOIDAAN SOPIA MYÖS PAIKALLISESTI

Aidon ja todellisen paikallisen sopimisen tukeminen ja mahdollistaminen tuovat joustoa työmarkkinoille. Paikallisen sopimisen esteitä on purettava ja luotava enemmän joustomahdollisuuksia. Tarvitsemme joustavuutta alan ja alueiden ehdoilla. Luottamusmiesten rooli on varmistettava, mutta järjestäytymättömän työpaikan työntekijöiden valitseman luottamusvaltuutetun roolia on selkeytettävä ja vahvistettava. Paikallisen sopimisen kieltoja on järjestelmällisesti purettava.

Yhteistoimintalaki (YT-laki) on päivitettävä tukemaan paremmin paikallista kehittämistä ja sopimista sekä vastaamaan tätä päivää. Haluamme parantaa ja lisätä pysyvää henkilöstöedustusta yritysten hallinnossa. Lain on vastattava niin työntekijöiden kuin työnantajien tarpeeseen. Henkilöstön parempi edustus työnantajan hallinnossa mahdollistaa lain palauttamisen kohti alkuperäistä tarkoitustaan; kehittämään työpaikkaa, parantamaan vuorovaikutusta ja luomaan aitoa yhteistyötä. Lain päivittämisellä on mahdollisuus edesauttaa työhyvinvointia ja kilpailukykyä, ja samalla selkeyttää muutostilanteessa toteutettavaa neuvottelumenettelyä.

Työvoiman maahanmuuttoa tulee lisätä työmarkkinavetoisesti ilman raskasta byrokratiaa. Työehtojen tulee olla kaikille Suomessa työskenteleville samat. Kotouttamisen tulee tukea työllistymistä. Työntekijän oleskelulupakäyttötöjää tulee yksinkertaistaa ja selkeyttää. Työn-

tekijän oleskeluluvan saatavuusharkinnasta luovutaan mahdollisuuksien mukaan asteittain ja huomioiden työttömyystilanne.

G.

Puretaan paikallisen sopimisen kieltoja

H.

YT-laki päivitettävä

I.

Henkilöstöedustus yritysten hallintoon

J.

Saatavuusharkinnasta luovutaan asteittain

KOHTI NEGATIIVISTA TULOVEROTUSTA

Työn, yrittäjyyden, opiskelun, perheen, vapaa-ajan ja arjen yhdistämiseen tarvitaan sosiaaliturvan kokonaisuudistus. Keskustan näkemys on, että siirrytään negatiiviseen tuloverotuksen kaltaiseen malliin. Se on kannustava ja oikeudenmukainen tapa uudistaa sosiaaliturvajärjestelmä.

Tulorekisterin reaaliaikainen tulotietojen seuranta edesauttaa verotuksen ja sosiaaliturvan kehittämistä. Se osaltaan myös mahdollistaa negatiivisen tuloverotuksen kaltaisen mallin käyttöönoton.

Perusturvan ja toimekkaisuuden kokonaisuudistusta on jatkettava, ja uudistuksen tekeminen on otettava kaikkien puolueiden yhteiseksi tavoitteeksi.

K.

Siirrytään kohti negatiivista tuloverotusta

L.

Perus- ja sosiaaliturvan uudistaminen puolueiden yhteiseksi tavoitteeksi

YKSILÖLLINEN TYÖTTÖMYYS

Jokainen työttömyys on erilainen, ja heihin on suhtauduttava yksilöinä. Rohkeutta kokeilla ja epäonnistua tarvitaan. Jokainen tarvitsee jossain vaiheessa tukea, työvälineitä ja oppimismahdollisuuksia oman polkunsä löytämiseen ja työn luomiseen. Pidentynyt työttömyys heikentää mahdollisuuksia palata töihin riippumatta syistä, joita työttömyyden taustalla on. Työttömyys ei ole vain yksilön henkilökohtainen ongelma, vaan se vaikuttaa laajasti eri yhteiskunnan toimijoihin ja jopa ihmisiin, jotka eivät itse ole työttömänä. Asenne ratkaisee, meidän kaikkien asenne. Voisiko arvostus yhteiskunnassa määrittyä muunkin kuin palkkatyön kautta?

Inhimillisesti sekä yhteiskunnallisesti katsottuna, on tärkeää, että työttömyysjaksot lyhenevät. Erityisryhmien, kuten maahanmuuttajien, osatyökykyisten ja vajaatyöllistettyjen mahdollisuuksia olla mukana työelämässä on lisättävä.

Sosiaalinen työllistäminen on useille hyvä ratkaisu, joka varmistaa sijoittumisen osaksi työelämää. Työllistäminen on aina parempi ratkaisu kuin työttömyys. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle työllistyminen avoimille työmarkkinoille. Työyhteisöjen asennemuutosta tarvitaan parantamaan osatyökykyisten ja erityisryhmien työllistymistä.

Nykyisin työnhakijoita kuntoutetaan ja valmennetaan irrallaan aidoista työpaikoista ja oikeasta työelämästä. Tehokkaampaa on tuetun työllistymisen malli, jossa työttömät palkataan suoraan työpaikoille ja annetaan heille siellä riittävä tuki. Yritysten kanssa tehtävällä yhteistyöllä haetaan uusia työllistämismalleja, jotka tukevat työnhakijoiden polkuja kohti avoimia työmarkkinoita. Yritykseen sijoittuvan työntekijän tueksi tarjotaan tarpeen mukaan mm. työhön valmentajan tukea työn alkuvaiheeseen, palkkatukea ja oppisopimuskoulutusta.

Tulevaisuuden maakunnat vastaavat kasvupalveluista. Niitä voidaan tehdä myös allianssimallina, joka mahdollistaa tiiviimmän yhteistyön maakuntien kasvupalveluiden ja kuntien elinvoimapolkujen välillä. Kasvupalvelut mahdollistavat jokaisen alueen ja maakunnan erityistarpeet huomioivat paremmat palvelut. Ohjaus- ja neuvontapalveluja tulee olla riittävästi tarjolla eri puolilla Suomea. Kaikki työelämästä syrjäytymässä tai jo työmarkkinoiden ulkopuolella olevat tulee löytää ja kartoittaa heidän tilanteensa. Tukea tulee jatkaa, kunnes työ tai jokin muu ratkaisu tilanteeseen löytyy.

Paluuta työelämään lisätään tarjoamalla palkkatukea työllistämisen tueksi. Työntajat nostavat usein esiin, että palkkatuen käytön esteenä on sen byrokraattisuus ja tiukat eh-

dot. Kolmannella sektorilla on tulevaisuudessa merkittävämpi rooli pitkäaikaistyöttömien kuntouttamisessa, tuessa ja työllistymisessä.

Henkilökohtaisen budjetoinnin voi ottaa käyttöön myös työllisyyspalveluissa. Tällöin jokainen työnhakija saa työvoimapolkulta henkilökohtaisen budjetin edesauttamaan omaa työllistymistään. Hän voi itse parhaaksi katsomallaan mallilla ja tavalla parantaa työllistymismahdollisuuksiaan budjetin puitteissa.

M.

Erityisryhmien työllistymistä helpotettava

N.

Tuettu työllistyminen työpaikoilla

O.

Kolmannen sektorin kasvava rooli

P.

Henkilökohtainen budjetointi työllisyyspalveluihin

JATKUVAA OSAAMISTA

Elinikäisen oppimisen tavoitteena on mahdollistaa yksilölliset ja joustavat oppimispolut koko elämänkaaren ajan. Muutokset työpaikoilla ovat nopeita ja ne vaativat työntekijöiltä jatkuvaa koulutautumista ja kehittämistä. Aikuisopiskelijalla suunnittelun merkitys korostuu.

Yksi mahdollisuus on työnohessa tehtävä oppisopimuskoulutus ja eri rahoituksia yhdistävä

yhdistelmärahoitus. Tämä on henkilökohtainen koulutustili, jossa jokaiselle kohdennettua koulutustukea voi täydentää itse ja työnantajan toimesta. Haluamme tarjota työnantajille lisäkannustetta koulutuksen tarjoamiseen ja järjestämiseen. Omaehtoisen kouluttautumisen kannusteeksi tarvitaan verovähennysoikeus.

Työn ohessa tapahtuva opiskelu vaatii työnantajilta kattavaa hyväksyntää osaajiensa kehittämiseen, ja heidän kouluttautumisen kannustavaa tukemista. Yhteiskunnan osalta voimme kehittää opintovapaata ja mahdollistaa sen yhä laajemman käyttämisen esimerkiksi aikuiskoulutustukea kehittäen. Työttömyystuella opiskelua on edesautettava.

Koulutuksen tulee kyetä luomaan kokonaan uudenlaista osaamista nopeasti muuttuvan työelämän vaatimukseen. Koulutuksessa tulee huomioida vailla tutkintoa olevat tai osaamistaan täydentävät opiskelijat ja alanvaihtajat. Heidän tarpeensa rakentuvat jo kertyneelle kokemukselle ja osaamiselle, jota ammatillisen koulutuksen avulla tulee voida päivittää tai suunnata uuteen ammattiin. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista osana ammatillisia tutkintoja tulee kehittää ja mahdollistaa koulutuksen suorittaminen osissa.

Oppisopimuskoulutusta tulee lisätä. Täydennyskoulutusta tulee olla tarjolla niin, ettei ammattitaito pääse ruostumaan. Pidetään huolta myös työttömien psyykkisestä terveydestä. Esimerkiksi muuntokoulutuksella voidaan vastata osaavan työvoiman tarpeeseen eri alueilla ja kasvavilla toimialoilla.

Henkilökohtainen koulutustili yhdistelmärahoituksella

Verovähennysoikeus kouluttautumisesta

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja koulutuksen suorittaminen osissa

TYÖ JA ELÄMÄ

Byrokratian vähentämistä tarvitaan myös perheen, opiskelun ja työelämän parempaan yhteensovittamiseen. Työn vastaanottamisen on oltava helppoa, ilman turhaa byrokratiaa tai raportointia.

Nuorten lapsiperheiden haasteet ruuhkavuosien keskellä liittyvät yleensä työn ja perheen yhteensovittamiseen ja toimeentuloon. Joustava työyhteisö ja etätyömahdollisuus helpottavat lapsiperheiden arkea. Etätyö mahdollistaa työllistymisen, jos ei ole mahdollisuutta muuttaa työn perässä. Etätyö on mahdollisuus niin työnantajalle kuin työntekijälle. Etätyömahdollisuuksia on parannettava ja luotava sille keinot työpaikkakohtaisesti. Teknologinen kehitys edesauttaa etätyön käyttöä ja parantaa alueiden mahdollisuuksia kilpailla osaajista.

Työn ja vapaa-ajan sekoittuessa yhä enemmän muuttuvassa työelämässä, on tarpeen mahdollistaa työaika- ja lomapankkien kattavampi käyttöönnotto. Työaikapankkimallia on

selkeytettävä ja tehtävä nykyistä joustavampia, räätälöityjä malleja. Yleisen lomapankin käyttöönotto mahdollistaa vuosittaisen loman myös pätkätyöläiselle ja parantaa merkittävästi heidän jaksamista ja asemaansa työmarkkinoilla.

Paras aika perheen perustamiselle on oltava aina. Opiskelun, perhe-elämän ja työelämän yhdistäminen vaatii suunnitelmallisuutta, ja taloudellisessa näkökulmassa runsaasti myös laskennallisuutta. Haluamme parantaa opiskelijoiden mahdollisuuksia työskentelyyn ja joustavoittaa perhe-elämän yhteensovittamista työelämän ja opiskelun puristuksessa. Opiskelija voisi halutessaan valita, käyttääkö opintotuen vuositulorajaa vai kuukausitulorajaa.

T.

Työpaikkakohtaiset etätyömahdollisuudet

U.

Työ- ja loma-aikapankkien käyttöönotto

V.

Opintotuen vuositulorajan rinnalle vaihtoehtoinen kuukausituloraja

LIKKUVA TYÖ

Talouden ja työmarkkinoiden rakennemuutos on johtanut siihen, että työpaikat ja työnhakijat eivät ole aina toisilleen soveltuvia. Työvoima ja työpaikat eivät aina myöskään maantieteellisesti kohtaa.

Työvoiman alueellisen liikkuvuuden tärkeänä edellytyksenä on vuokra-asuntojen saatavuus ja kohtuulliset vuokrat. Työllistämiseen ja työnteolle on oltava mahdollisuudet kaikkialle. Keskusta esittää parlamentaarisen työryhmän perustamista, joka keskittyy työllistymisen parantamiseen koko Suomessa. Haasteet eri alueilla ovat erilaisia.

Tulevaisuudessakin työtä syntyy kaikkialle, ja alueiden erilaisuus on rikkaus ja mahdollisuus. Suomesta löytyy jo nyt useita osaamiskeskittymiä, joiden toimintaa ja kehittymistä on edistettävä ja uusien syntyminen mahdollistettava.

W.

Parlamentaarinen ryhmä työllistymisen parantamiseen koko Suomessa

HYVINVOIVA TYÖYHTEISÖ ON TEHOKKAIN

Työnantajien on tuettava ja kannustettava työntekijöiden terveyttä ja työssäjaksamista. Työnantajilla on oltava rohkeutta kannustaa työntekijöitään terveellisempiin elämäntapoihin erilaisten bonuksien muodossa. Myös hyvinvoiva yrittäjä on tehokkain.

Työyhteisöllä on keskeinen rooli työhyvinvoinnissa. Työyhteisön on oltava tasapuolinen ja avoin. Se vaatii, että esimies on läsnä työpaikan arjessa ja tavoitettavissa. Tarvitsemme panostuksia ja kannustusta esimiesten kouluttamiseen ja tukemiseen. Suomi tarvitsee johtamiskulttuurin asennemuutosta. Ikäjohtamisella pyritään pidentämään työuria koko työssäoloajan huomioiden työelämän tarpeet ja työntekijän hyvinvointi. Joustoilla parannetaan työssä jatkamisen mahdollisuuksia. Joustot vaativat sekä työnantajan että koko työyhteisön hyväksyvää asennetta. Jokaisella on oikeus arvokkaaseen ja tärkeään vapaa-aikaan, joka auttaa irtautumaan ja palaamaan työn velvoitteista.

X.

Terveellisten elämäntapojen edistäminen bonusten muodossa

Y.

Johtamiskulttuurin asennemuutos

Z.

Ikäjohtaminen

TERVEEMPI TYÖPAIKKA

Hyvä työpaikka huomioi työntekijän terveydentilan, toimintakyvyn sekä työn vaatimukset ja joustomahdollisuudet. Ammatillisen kuntoutuksen tarpeen arviointia on syytä aikaistaa nykyisestä.

Hyvä johtaminen tuottaa tulosta ja työhyvinvointia. Uudessa työpaikassa perehdytyksellä on suuri merkitys työhyvinvointiin. Työn kehittämiseen on pystyttävä vaikuttamaan. Työtehtävien sisällön ja jaon on oltava selkeää, työmäärien seuraamista ja työtehtävien kuormittavuutta on jatkuvasti arvioitava. Työntekijän kehittymismahdollisuuksia on tuettava jatkokoulutuksen ja urakehityksen muodossa.

Työterveyshuollon palveluihin on oltava matala kynnys. Jokainen ansaitsee turvallisen ja terveen työympäristön. Työpaikka ei saa altistaa työntekijän terveyttä vaaraan tai alttiiksi sairastumiseen. Työtilojen ja -rakennusten on oltava terveitä.

Työn arviointi

Kehitysmahdollisuuksien tukeminen

Työpaikkojen oltava terveitä